



Nro. 33.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK  
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kezden Octobernek 22-ik napján,  
1799-ik esztendő en.*

*Béts.*

**C**s. Királyi Kamerarius, Valóságos Titok Tanácsos, a' Sz. István' Rendjének Komendátora, N. Szepes Vármegyének Fő Ispánya, Magyar Ország K. Fő Kamarás, Királyi Udvari Vice Cancellarius, *Keresztszeghi* Gróf *Csaky* Josef Urő Excellentiája, e' folyó Octobernek 18-dikán dél előtti 11 orakór, életének 56 dik esztendejében, tartós betegsége után, minekutánna utoljára a' szent Sacramentomokkal élt volna, az Urban boldogul ki-mult e' világból.

Cs. Királyi Kamerarius, Status és Gubernium' béli, Valóságos Belső Titok Tanácsos, az Er-



délyi Nagy Fejedelemség béli Statusok' és Rendek' Præsidentse, és ugyan ezen Fejedelemség béli Királyi Fő Pohárnok, Magyar Győrö Monoltoni L. Báro, Gróf *Kemény Párkas* Ur ö Excellen-tziája, a' Sz. István' Apostoli Királyi Rendjének Komandátori Keresztjével tiszteltetett-meg Felső-ges Urunktól.

### *Hadi Történetek.*

Arról a' közelébbi Ujjságunkban ki-adott 7-ik Oktoberi *Schafhausen* melletti folyt hadi történet-ről, a' Bétsi fő hadi Cancellária is adott-ki már az Udvari Ujjságban egy tudósítást, ilyen ki fejezésekkel: — „

„Az ellenség 6-dikban, a' *Büffingeni* hidat fedő lántzokat, és a' Gen. Lieutenánt *Korsakow*' vezérlése alatt lévő *Orosz* seregek' fekvését recognoscerozta. Ezen Generális, 7-dikben maga megtámadta az ellenséget, és ötet a' *Trüllikon*' hegyeiről, nagy vesztéssel le nyomta: hanem, minthogy az ellenség minden felőlről segítséget gyűlytött magához, Gen. *Korsakow*, ismét a' hid' lántzai közzé a' maga előbbeni helyére kén-telennitetett vissza szállani.

„Az ellenség az után, nagy hevesléggel reárohant két versben a' *Trüllikon*' hegyiről a' hid' lántzaira, hanem mindenkör vissza veretett, és valami 1500 emberekből, sok fogjokból, és egy el-vesztett haubitzból álló kár-vallása után, ismét *Trüllikon*' hegyire szállott vissza.“

A' többi hadi tudósítások, melyek az Udvari ujj-ságban ki adattak, így fejezik ki az ujjabb környülállásokat: — „

„Mint Gen. *Melas* (Olofz országból) írja, az ellenség 9 dikben reggel, *Piemontban Cuneo* vidékeinn a' mi szélső posztjainkra több helyekenn reájok ütött, és a' *Margaritta*'-s-*Busca*' környé-



keinn állott posztjainkat, már valósággal meg is hátráta volt: hanem minekutánna, három Battalionjaink, a' *Lobkovitz'* Dragonyos Regimentjével együtt a' Gen *Gottesheim'* segítségére Marozzó fele elő rukkoltanak volna, az ellenség mindenütt visszra nyomattatott, és feregeink ismét az ő elobb el hagyott posztjaikra szállván, olyan módon rendeltettének-el, hogy ha az ellenség ujjantoni próbákat találna tenni, véle hathatósan szembe szállnassanak: — „A' miéink között számos csoportok küldöztetnek széljel a' hegyekre, hogy az ellenségnek ottani mozgásaikat izemügyre vegyék.,,

„A' *Károly* Kir. Fő Hertzeg' fő hadi szállásáról *Donaueschingen*ből ezen hónap' 8-dikán indittatott az a' hir-adás ide, hogy az ellenség 4-dikben sok helyeken keresztül tsapott a' *Rénusonn*. *Sandhofen* mellett a' H. *Schwarzenberg'* Izélső posztjai között; egy Ulánusokból álló Pí-kétet meg támodott; mindenik Fél fogott el néhány embereket a' másiktól; mely után tsak hamar ismét el-távozott az ellenség. — „*Selz* környékéről is akart egy ellenséges csoport e-féle ki-tsapást tenni: de nem érhettem-el tzeljät.

„*Kehl* mellől Gen. *Meerveld* ellen nyomúlt elő egy számos Frantzia csoport, és ötet előbb-izör visszra is nyomta: hanem az után tsak hamar ez a' számos ellenséges csoport is egész a' fantzokig hátra nyomatott, mely alkalmatossággal a' *Blankenstein'* Huszarjival Hadnagy *Radwanzky*, és a' *Grädiskai* Határnokok között Hadnagy *Mathony*, mutatták ki meg különböztetve magokat.,,

### *Egyéb Hadi Tudósítás.*

A' *Ménus* és *Nidda* mellől: — „

„A' Frantziák a' folyó hónapnak 4 dikénn *Maintz* várossából és a' hozzá tartozó *Cassel* ne-



vü erőllégből, a' hól egy idő ólta erőffen meg nevededett a' számok, az éjjeli setétség és nagy köd által fedeztetvén, ki-tsaptanak, és a' *Ménus* jobb partjainn (*Höchst* felé, a' *Niddának* a' *Ménus*ba való szakadásánál) a' *Moguntziai* Valasztó Fejedelmi, *Insurgens*, és vélek egyesülve lévő Cs. Királyi fegyveres seregeket, meg-támadták. Ezek a' fegyveres csoportok, leg vitézebbül ellent állottanak az ellenségnek, hanem végezetre, a' mind lovasságára, mind gyalogjaira, mind pedig nevezetesen ágyuzóira nézve sokkal nagyobb erejü ellenség előtt hátat adni kénytelenítették; a' mely után az ellenséges sereg, *Hadersheim* mellett erőffitette meg magát. Az után több segítsége is érkezvén meg, noha néhány ízben vízfőzra nyomatott, és noha minden lépés földet tsatázással kénytelenítettett elfoglalni, csak ugyan elő nyomult ő nagy tusakodással *Sindlingen*hez és *Höchst*hez. Itt meg-állapodni akartanak a' Császáriak, melyhez-képpelt minden igyekezettel meg-gátolni iparkodtak az ellenségnek a' *Nidda* vizénn való által-jövetelét; a' hidat el-hányták, és a' viz bal partját ágyukkal rakták-meg. Hanem, az ellenségnek az ő igen nagy ereje, egy sok ideig tartott vakmerő tsatázás után, ismét hasznára volt; számos ágyui által, a' Német ágyuknak egy részét él-lövöldözte, és az után nagy sebességgel egy hidat tsinálván, a' nagy ágyuzás' védelme alatt keresztül jött a' *Niddán*n. Most már tovább is elő kezdett nyomulni, és azt a' hid' sántzait, a' melyeket a' Németek *Frankfurt* várossánn alóll kész tettek volt, elfoglalni iparkodott. A' Németek itt is néhány ízben vízfőzra verték nagy batorsággal a' rohanó lokaságot: és oda nem hagyták mind addig a' sántzokat, valameddig a' Frantziák, a' nehezebb ágyukat elő nem vontatták. a' melyek által a' miéinknek további ellentállásokat egészfzen lehetlenné tették. Most már *Frankfurt*ba is min-



den vélekedés ellen bé-nyomulván az ellenség, azt lehetett gyanítani, hogy a' *Frankfurt* és *Saxenhausen* között lévő álló-hidann a' *Ménus'* bal partjára által megyen, és ez szerént ott a' Németeknek; hatok' megé kerül: hanem a' miéink' részéről egy fegyveres usopori rendeltetvén ágyukkal *Saxenhausen* melle, ez által el tartóztatódott az ellenség az által-menetelnek meg-probálásától. A' miéinknek hadi-szállásások tsakugyan, *Niederradból* által tétetett *Heusenstamma*: mely után a' *Frantziák* is *Frankfurtból* ki-takarodtak, és *Bockenheim* felé vették útjokat. A' miéink továbbá, *Seligenstadt*-nál szállottak-meg, a' hol eleinten feküdtenek volt. —

„Ha szintén 4 dikben és 5-dikben egész az éjjtzakának el-következéséig folytak is a' heves tsatázások, tsak ugyan kevés embert, ágyut pedig egyet sem vezttettek a' Németek. A' bátor Nemet Insurgensség, vetélkedve vitézkedett a' Cs. Királyi, és Választó Fejedelmi katonasággal a' nagyobb számú ellenségek tartóztatásában: most már ismét minden felől omlának özlize a' vidék beli Insurgens lakosok, hogy a' köz védelemre magokat a' többiekhez tsatólják; és a' *Ménus*-nak mind két partjai keményen meg-erössittettek.

*Stockachból*, Okt. 11-dikénn: — „

„Károly Királyi Fő Hertzeg, ismét visszä érkezett *Donauschingenbe* a' maga fő hadi szállására; melyhez képpett nem folytatta útját *Schafhausennél* feljebb *Graubundia* felé a' hadi lineának bé jarásában. Az ő Fő Hertzegsége' tábora *Donauschingen* mellett két felől, igen jól fekszik. Gen. H. Suwarow, a' maga 1. ső Oktobéri tsatázásai után, *Graubundia* felé kezdette nyomulását venni. A' seregek' fekvésében, közön-ségesen vétettette, fontos helyhez tetődések látatnak munkába-vétette lenni. A' *Frantziák*



Konstantztól fogva Bâsel tájáig, a' Rénusonnan elrontották a' hidakat. A' 8-dikban tovább folytatott tsatázások után, minekutánna az Oroszok a' *Paradies*nál volt hid-sánczaiból a' Rénus' jobb partjára által költöztenek volna, minden képpen iparkodott egy Frantzia csoport *Schafhausen* városában meg félszkelni magát; de nem érhetette el tzieljat, és az Oroszok most is a' városban, a' Frantziák pedig *Feuerthalen* nevü külső-városban vagynak."

Vagy két *Konstantziai* és *Schafhauseni* leveleket olvasunk, a' melyek igen mag sztaljak mind a' *Princz Conde*' Légiojának, mind pedig a' vélek együtt Orosz orizágból ide útazott Gen. *Bauer*' (*Bawr*') Huzár Regementjének, Okt. 8-dikán ezen városok mellett ki mutatott vitéz magok-viselejeket. Az említett levelek ezek: —

A' *Schafhauseni* táborból, Okt. 8-dikán — „  
„Mi ma (i. a' *Condeistáknak* egy része) egész nap' verekedtünk az ellenséggel, a' nélkül, hogy egyik is meg-hatrálta-hatta volna a' másikat. Reggeli 10 órakór oly lármáson meg-támadtattak szélső posztjaink, hogy magokat kéntelenek voltak *Konstantz* városához vonni. Háromszor foglalták-el a' Frantziák a' várost, és háromszor verették ki belőlle. Mind két Fél szokatlan vitézséggel verekedett. Egy *Bourbon* Regementje béli *Fahnen-Kadét*, kélsőbb volt a' *Rénusba* fuladoi, hogy sem a' zászlót az ellenség' kezébe hagyni. Egy ugyan azon Regement béli *Strázsamer*, az ellenség' hadi rendjiből ragadott ki egy Frantzia zászlót. Gen. *Desalgue*, a' vezére ennek a' Regementnek, ennek a' Frontja előtt esett-el. Az *Oberstere Paubarel*, az egyik karját el-vesztette. A' *Hohenlohe*' (Emigrans) Regementje is el-vesztette *Feret* nevü *Oberstlieutenánt*ját. Nékünk (*Condeistáknak*) kevés számu embereink



estek-el, 100-zan sebessedtek-meg ; tsak 200 Nemes Jägerjeink, két izben kergették-ki *Konstántz*-ból a' Frantziákat. A' Gen. *Bauer*' Hufzárjai, tsuda vitezséget követtek-el.,,

*Konstántz*, Oktob. 8-dikánn: — „

„Ma terhes napunk volt. A' Frantziák, a' Gen. *Bawr*' Cs. Orosz Hufzár Regementjinek szélső-polztjait *Gottliben* mellett meg-támadták. Gen. *Bawr*' a' jobb, és Princz *Enghien* a' bal szárnyat vezérelte. Eleinten mindenütt visszaveretett az ellenség, hanem segítségére érkezvén, bal szárnyunkat vissza nyomta a' városba. Gen. *Bawr*', 2 Regementje béli Swadronokkal és egymás Orosz Regementtel együtt egélszen el-vágodott volt ugyan eleinten a' többektől: de nem tsak hogy ki-vágta le-irhatatlan bátorsággal magát, hanem az után a' városba is bé-rohanván, azt az ellenségtől el foglalta, és a' hiddal együtt mind addig el-foglalva meg tartotta, a' mig seregeinek *Petershausen* felé való által takarodását fedezte.“

*Freiburg*, Okt. 7-dikénn: — „

„*Altbreisach*-ból is tettek 4-dikben a' Frantziák egy ki-tsapást a' *Rénus* bal partján. *Irringen* nevü *Badeni* Markgrófi faluba 1000 gyalog és 500 lovas, bé-nyomulván, prédált ott; az után *Gundlingen* és *Mördingen* felé vette magát: hanem a' *Ferdinánd* Hufzárok és valami gyalogok, meg-támadván az ellenséget, ötet *Altbreisach*-hoz vissza nyomták, és meg-mentették a' nevezett falukat.

„Mára virradó éjjel is azt tselekedte az ellenség *Rottwei'* nevü faluval, a' mit 4-dikben *Irringennel* tselekedett. Eléséget ragadozott ölsze, és szekerekre rakván, *Altbreisach* felé útnak indította; hanem bé érték ötöt az *Auszriaiak*, és foly köztök a' viaskodás.,,



\* \* \*

Az a' hires *Lavater* *Zürichben*, éppen azon este, a' melyen a' Frantziák oda ujjanton bé mentenek, egy utzánn menvén, valami részeg Helvétus katonától, a' kivel egy Frantzia Volontér is volt, meg-szollittatott, hogy néki adjon pénzt. *Lavater* adott is néki valami kis pénzt, hanem a' katonának több kellett volna; ugy nevezett lázsis-thallért kívánt egyénesen: melyet néki a' tisztes öreg nem adhatván, tölle halálos lövést kapott. A' golyobis a' honyaja alatt ment el: hanem, szerentsére, mint az orvosok találták, egy két foknyi távolságra a' halálos ponttól, melyhez képest még remélik életben való meg-maradását.

\* \* \*

*Hollandiából: —* „

„Az innét jött hadi tudósításokat mind leírni, sokaságok miatt lehetetlen, és egy formaságok miatt szükségtelen is volna. A' Frantzia és Hollándus seregeknek néhány napok óta az ő hátok megett szemléltető készülletekből azt lehetett észre venni, hogy nagy történetek organizalodnak körülettek. *Amsterdamot* nagy szorgalmatossággal erőssítették; a' *Poldert* és némely más környékeket, viz alá vettek, 's-több e' félek. — Mind ezek az jelentették, a' mitőlők, a' mint Okt. 2-dika meg-mutatta nem ok nélkül előre tartottak a' Republikánusok. Oktob, 2-dikánn t. i. a' Frantzia és Hollándus seregek, az ő *Alkmaar* előtt addig meg-tartott egész lineájokat, a' nagy tengertől fogva egész a' *Zuider-See* tengerig, oda hagyni kéntelenítették. Az egyesült *Anglus* és *Orosz* tábor, *Alkmaarba* Okt. 2 dikánn bé-szállott, a' Frantzia és Hollándus tábornak pedig, bal szárnya *Beverwickbe*, és a' jobb szárnya *Purmerendbe*, húzták hátra a' magok fő hadi szállásokat.



Ennyiből áll az *Északi Hollándiát* illető, száma nélkül való, sok tudósításoknak rövid summájok: hanem ide nyomtattatunk közölöz vagy kétöt egélszen is:

*Hága, Oktob. 5 dikénn* — „

„A' két ellenséges seregeknek Sept. 19-dikétől fogva tartó tsendellégek, Okt. 2-dikánn félbe szakasztódott. Az *Angló-Russus* seregek a' mi bal szárnyunkra és derekunkra reggeli 7 orakor reá ütöttek; lineánknek meg-támadtatása *Warmenhuisentől* fogva *Campnál* végződött; az ellenség szerentsés volt annyiban, hogy a' miéink hátrálásra kényszeríttek. Mind két Fél, rend-kivülvaló vitézséggel tsatázott, és a' vesztése is mindeniknek nagyobb volt, mint Sept. 10-dikénn és 19-dikénn. A' mostani vesztés mindenik részről, némelyek szerént 5—6 ezer emberre, mások szerént 6—7 ezerre ment. Ugy láttzik, hogy az Anglusok plánuma most is az volt, a' melynek elérésére, Sept. 19 dikénn is törekedtenek volt, u. m. hogy a' Frantzia és Hollándus tábor' jobb szárnyának a' tenger felől háta megékerülhessenek. Ezen tzeljokhoz képpelt, táborunk' derekára tsak tettetésből ütöttek reá, a' hova *Gen. Brüne* el-küldeni kéntelenített seregének egy részét. Nagy számu Anglus és Orosz csoportok azonközben, a' tenger partjánál *Egmonthoz*, és *Alkmaar'* irányához haladtanak; ugyan itt, a' bal szárnyunk' frontjára is reá ütött ugyan ezen időben az ellenséges tábornak hátra lévő része; a' melynek következése az lett, hogy mivel szelso polztjainkat *Warmenhuisen* és *Camp* mellett még reggel már el hagyni kéntelenítettünk volt, dél után lineánknek főbb szánzait is oda kellett hagynunk, melyel dél-utánni 5 orára az ágyuk' tüzelése is el tsendesedett. —

„Oktob. 3-dikára virradó éjjel minden gond arra fordított részünkről, hogy a' hátrálás fe-



deztették és jó renddel essék-meg. Gondoltatott hogy 3-dikban ismét tsatázás fogna lenni, de nem történt ugy. Gen. *Brüne* az egész lineához rendelést küldött, hogy az, mindenütt vonnya vissza magát *Északi* *Hollandiának* Déli környékeire, melyhez keppelt az ő hadi szállása *Beewerwick*ban az *Ye* mellett vagyon; és az ő szélő poltjai *Alkmaar* megett két óra távolságra állanak. A' mi a' tábor' jobb szárnyát illeti, az, ebben a' tsatában majd meg sem támoztatott, és helyben maradott volt, *Pancras*, *Bræk*, és *Oudcarpel* mellett: hanem a' bal szárnyak és a' centrumnak vissza-hátrálása miatt, ennek is oda kellett a' maga lineáját az-után hagyni, a' mint is hogy fő hadi szállása mostan *Pumerendben* a' *Zuider-See*hez 2 ora távolságra vagyon. Egyéb aránt leg jobb renddel esett hátrálásunk, ágyuinkat és bázsiáinkat, megtartottuk. Remeljük, hogy segítségünk érkezvén, ismét vissza vesszük fekvésünket. *Alkmaar* azönközben elfoglaltatott az Anglusok által. —

„Ezen 2 dik Oktoberi tsatában különösön a' Frantziák szenvedtek. Különösön ezek ellen nyomult volt az ellenség. A' tsatázás rettenetes volt. Az ugy nevezett *Hegyi-Skottusok*, különös felhevesüléssel viaskodtak. Ezek hidásokra ültek, és ugy ütöttek a' ki botsátott ár vizeken keresztül a' Frantziák' szárnyai megé, Déli 1 ora-tályban tsendesült volt egy kitsit a' viaskodás, hanem 2 kór, kettőzött méreggel kezdődött ismét el, és ellivig tartott. Frantzia Gen. *la Maison*, és Brigada-vezér *Mercier*, meg sebesülve *Harlembe* hozattak a' tsatázó helyről, &c.,

Hogy sok szalmázást ide öfzsze ne halmozzunk, ide nyomtattatjuk a' *Hírában*, magoktól a' Hollándusoktól ezen történetről ki-adatott officialis tudositást, a' melyből ki-tettzik, hogy ezen 2-dik Oktoberi tsatázással ök magok sem ditsekesznek: — „



„A' Fő hadi-szállásról *Beerwick*ből, Okt. 3. di-  
kán; Brigadéros-Generál *Rostollant*, a'  
Hollandiai Hadi Miniszterhez: — „

„A' tegnapi naponak nagy foglalatosságai le-  
hetelenné tettek vólt hogy néktek irhassak. A'  
mi bal szárnyunk és közép-pontunk, reggeli  
7 orakor, kétfzerte nagyobb ellenséges sereg által  
meg támadtatott. Tsoportjaink, fekvéseiknek  
meg tartása által, majd egész nap tartoztatták  
őket. Az ellenségnek számos vólt meg engedte  
néki, hogy a' tenger mellett egy számos tsopor-  
tot, ágyus hajónak védelmezése alatt, egész  
*Egmond'* tájjaig elküldhesse. —

„Az éjszaka, még itt *Egmondnál* és *Bergen-*  
nél következett reánk; a' fő vezérünk ma reg-  
gel, ki is ujjanton meg-támodtatást gyanított,  
nem tartotta tanátsosnak el-fárodott népével a'  
nagy számú ellenséget bé-várni, melyhez-kép-  
pelt hátrálást parantsolt, a' mely jó renddel meg  
is esett. — „Most már ebben a' szempillantat-  
ban ujjabb ki-rendelt helyeikenn állanak tso-  
portjaink, és a' meg támodtatástól nem lehet tar-  
tani. — (Az itt alább következő 7 dik Októberi  
*Hágai* levél szerént azonközben csak ugyan lehe-  
tetű tartani.) — &c. — „

„*Rostollant*.

\* \* \*

*Hága* Okt. 7-dikénn: — „

„Tegnap reggeli 7 orakor ujjanton meg-tá-  
modták az Angló Russusok, a' Batavo-Frantzi-  
áknak egész lineájokat. A' tsatázás estveli 8 óráig  
tartott; hogy végződött, nem tudatik valósággal.  
Némely elő-hirek szerént, ingadozó volt a' nye-  
rés' fontja; és mind két Fél megtartotta helyét.  
Lord *Chatam*, *Pttt* Miniszternek egy atyafia, mint  
mondják, a' torkánál sebet kapott. — (Ez az  
a' tudósítás, a, mely ellene mond a' feljebb elő



hozott Hollandus officiális tudósításnak, leg alább annyiban, a' melyben azt erősítette a' Frantzia Gen. Stáb' vezérje *Rostollant*, hogy ők a' 2-dik Oktoberi tsata után oly fekvésre hátráltak, a' hol nem tarthatnak a' meg-támoztatástól.)

Most már az is terhesiti a' Hollándiai Respublikánusok' állapotját, hogy *Frisia* tartományának partjainál is egy számos Anglus hajós csoport jelenvén-meg, ez is ki-tett *Lemmerhez* egy fegyveres csoportot. — Okt. 2-dikánn, már *Geldria* tartományában is felkeretett volt *Harderwick* az *Oránisták* által. — A' Patrióták nagy szorgalmatossággal hozzá kezdettek *Naarden* felé a' battéria-képzítésekhez.

### *Anglia*

Folytatása az utóbbi Ujjságunkban félbeszakadott Királyi beszédnek, melyel Sept. 24-dikénn a' Parlamentom' üléseit ki-nyitotta: — „

„*Alsó Ház béli Uraim!*

„Azok a' nagy adományok, melyeket nékem az utóbbi Parlamentális ülések' alkalmatosságával határozottatok, még a' mi mostani szélesen ki-terjedő hadi munkáinkra is a' folyó elzúdnak végéig elégségesek lélnék: hanem, hogy hosszabban tartó nyugodalmat szerezhettek néktek, ajánlom az előre való gondoskodást azon költségek iránt, a' melyek a' jövő elzúdnak elején szükségesek fognak lenni. —

„*Mylordok és Alsó Ház béli Uraim!*

„Ajánlásotokkal meg-egyezőlög, elibe terjesztettem az *Irlándiai* Parlamentomnak a' ti gon-



dolkodásokat Irlándiának Angliával való egyefittetődése felől: és azzal a' bizodalommal vagyok, hogy az ott való Parlamentomnak hajlandósága, a' tiétekkel meg fog egyezni, &c. "

\* \* \*

A' 27 dik Septemberi *Londoni* Udvari Ujj-ságban, a' Hollánciában lévő *Orosz és Anglus* seregek' fő Kapitányának *York* Hertzegnek, az *Eszaki Hollánciában Bergen* nevü falu mellett történt 19-dik Septemberi véres tsatáról szolló tudósítása, éppen a' Parlamentom' üléseinek ki-nyittódása előtt való estve érkezvén meg *Londonba*, a' már készen volt Királyi beszébben is némü némü változást okozott némely ki-fejezésekre nézve. Egyéb aránt ugy láttszik, hogy közön-ségesen vétetve, a' Státus' nagy szükségének alkalmatosságával, a' Ministerre nézve mindenkör a' leg kedvesebb történetek adják elő magokat. Egy 110 vitorlájú *Jamaikai* kereskedő hajós sereg már 3 hónapoktól fogva lévén *Anglia* felé útban, éppen Sept. 19 dikénn érkezett-meg. Egy más hajós sereg is érkezett-meg ugyan tsak az *Amérikai* külömb-külobb *Anglus* szigetekből, a' mely tsak nádméz, 250,000 mázsát hozott. Jó nádméz-szüret volt, azt mondják az idén. *Antiguában*, a' hol 12 ezer méröt vártak, 30 ezeret főztek. — A' Sept. 19 dikéről szolló *Hollánciai* tudósítása *York* Hertzegnek, summáson (mint mállunk *Bétsben* is ki-adatott), így vagyon: —,

„Az ellenségnek meg-támogatása, négy szakaszokban esett. A' vidék, és az ellenség' fekvése, sok nehezségeket okoztanak. A' Gen. *Hermann*' szakaszja, hihetetlen vitézséggel elő nyomult, és *Bergent* el-foglalta. Hanem az *Orosz* seregek nem tartották-meg azt a' rendet, a' mely szükséges lett volna arra, hogy a' már meg-nyert



hasznok meg-tartathassanak. *Bergennek* ismét el kellett nagyattatni; és *Hermann* s *Tcherichéhof* General Lieutenantok el-fogattattak; az utolsó vezedelmesen meg is sebesített. Minthogy azon szakalznak, a' melyet Gen *Hermann* vezérelt, utoljára már semmi munitziója nem volt; erre nézve, vízlíza huzta jó renddel magát. A' Gen *Pulteney*' szakalzsa; már *Alkmaarhoz* közel állott; Gen. *Abercrombie* pedig; *Hornba* benyomult volt. Tsak ugyan így is el-fogtak 60 tiszteket, 3000 köz embereket, és 16 agyukkal együtt sok munitziót haszon vehetetlené tetünk. Az ellenségnek a' isatázó mezőn izenvedett veszítése, sokkal nagyobb mint a' miénk. Az *Oroszoknak*, meg-öletettekéből, el-ellekből, és nem-találtatókból álló veszítése; reá megyen közel 1500 emberekre. Az *Anglusok* között 133 ember meg-ölettetett, 448 meg-sebesített, és valami 497 meg nem találtatott. Még a' 35-dik Regimentünkben is, 350 emberek között valami 100-zan meg-ölettetett; a' többek pedig nem találtattak, vagy sebbe estek."

### *Sicilia.*

A' Király, egy közönséges és igen meg-i'lető beszédlen köszönte-meg a' *Kalabriai* lakosoknak; azt a' fontos szolgálatot, a' melyet ezek ő Felségéhez, a' Neápolisi Királyi birodalomnak vízlíza-hódoltatásában meg-bizonyítottanak.

Közönségesen vétetve, azt mondják, hogy el nem mulat az Udvar hasznalói semmi alkalmatosságot, hogy magát azok irán, a' kik hozzá és a' hazához igazi szolgálatot mutatnak; különösen ki mutassa; hanem, minthogy a' Neápolisi Nemeseknek nagyobb része, éppen azon idő-pontban, mikor annak segedelméleg fő-gonosabb lehetett volna, az Udvar iránt azt a' tilz-



ta hajlandóságot, a' melyet nékiek akkór, mint jó hazafi jobbagyoknak, tselekedettel és példadással meg-kellett volna bizonyítani; ki nem mutatták; hanem inkább a' népnek fel-lázzasztására mindent el-követtek: ehez képpelt, a' *Neapolis*ból jött leg utóbbi levelekből olvassuk, hogy a' Király ennekutánna *Sicilia* szigetére *Palermo* városába fogná a' maga lak-helyét által tenni.

*Nelson* Admirális pedig, ki 'a Királyhoz és a' Neapolisi Kiralyi birodalomhoz, ily nagy szolgálatokat mutatott, *Bronti* Hertzezségre emeltette: a' mely Hertzezséghez tartozó jóságok, 18,000 Neapolisi Dukatokat (egy *Dukat* 1 R. *Forintra* és 50 *Krajtzár*ra számláltatva) hoznak bélesztendőnként. A' Nápolyi Anglus Követ egy nagy brillántokkal rakott arany kardot, a' felesége, drága nyakra-valót, és hajtót kapott a' Királytól. Az ugyan ott lévő *Marquis Nizza* nevű Portugallus Követnek pedig, tulajdon kezeivel kerekítette e' nyakába ő Felsége a' *Sz. Janudrius*' ruháját:

\* \* \*

*Epitaphium.*

*quod*

*Sepulcrali Ducis, Et Generalis*

*Cristophori Piátsek*

*Marmoris in Perenne*

*Magnanimitatis Monumentum*

*Inscripsit*

*Poeta Hungarus*

*Josephus Török*

*P. R. Szom.*

*De quo, tanta vides Hospes! pendere trophæa,  
Magnanimo positus stat Lapis iste Viro.*



Marmore nempe sub hoc Heros jacet Ille Piátsek!  
 Qui, dubium est, vixit pulchrius: an cecidit?  
 Cui raros, validosque dedit natura Lacertos,  
 Mars animos, stimulos Gloria, forma decus.  
 Jam tener Ille annos animis præit, armaque  
 stringit,

Ut cito se Patriæ, Cæsaribusque probet.  
 Quis numeret: bello quantos in utroque Borus-  
 sos

Ad Stygios Victor jusserit ire Lacus.  
 Tu quoque Luna hujus bene nosti nomen Achillis  
 Verterat exigua qui Tua Castra manu.  
 Vix hos Fulmineo detergit ab ense cruores:  
 Mars Illum e bellis in nova bella vocat  
 In Gallos ducenda cohors concreditur Ili,  
 Et pretiosa magis palma legenda datur.  
 Dux etiam magnas Magni spes Cæsaris implet:  
 Sit licet expertus Martis utrasque vices.  
 Læsus: at Invictus quoties atrociam clausit  
 Prælia, vulneribus pulcher ab Ipse suis.  
 Hostiles quam sæpe dolos, aciesque retorfit,  
 Pressit & instanti Gallica terga pede.  
 Tandem dena tulit mortalia vulnera: tamquam  
 Mors immortalis non satis una foret.  
 Tanta anima in pectus tantos poscebat hiatus:  
 Corpore de tanto possit, ut ire foras.  
 Ictibus his arces poterant, & mænia sterni,  
 Sunt quibus Istius fata peracta Ducis.  
 Sic Heros moritur, qui cuncta pericula calcat,  
 Et patriæ vitam, Cæsaribusque sacrat.  
 Huic tumulo, o Cives! manibus date Lilia ple-  
 nis:  
 Proh dolor! hoc tumulo Gloria nostra jacet.